

18 AUG 2020

M.com. Sem. 4

: નોંધ :

Sub code: 4506

૧. દરેક પ્રશ્નનો [a] અથવા [a(i)] અને [a(ii)] ૧ લખવાના રહેશે.
૨. પ્રશ્ન : ૧[a] અથવા ૧[a(i)] અને ૧[a(ii)] તથા ૨[a] અથવા ૨[a(i)] અને ૨[a(ii)] ના 14 માર્ક્સ ના બદલે ૧૮ માર્ક્સ રહેશે.
૩. પ્રશ્ન : ૩[a] અથવા ૩[a(i)] અને ૩[a(ii)] તથા ૪[a] અથવા ૪[a(i)] અને ૪[a(ii)] ના 14 માર્ક્સ ના બદલે ૧૭ માર્ક્સ રહેશે.
૪. દરેક પ્રશ્નનો પ્રશ્ન નં ૧(b), પ્રશ્ન નં ૨(b), પ્રશ્ન નં ૩(b) તથા પ્રશ્ન નં ૪(b) (ટૂંકા પ્રશ્નો) વિદ્યાર્થીએ લખવાના નથી.

- Q-1 (A) સંશોધન અને સંશોધન પદ્ધતિ એટલે શું? સંશોધન ની પ્રક્રિયા વિસ્તાર થી સમજાવો. 14
- OR
- Q-1 (A)-I સંશોધન ની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો. 7
- સંશોધન સમસ્યાની વ્યાખ્યા આપી સંશોધન સમસ્યા ની વિવેક ટેકનિકો વિસ્તાર થી
- Q-1 (A)-II સમજાવો. 7
- Q-1(B) નીચેના પ્રશ્નો ના ઉત્તર ટૂંક માં લખો. (છ માંથી કોઈ પણ ચાર) 4
1. "સંશોધન સમસ્યાની પસંદગી પહેલા પ્રાથમિક અભ્યાસ જરૂરી છે." - સમજાવો.
 2. એપ્લાઇડ સંશોધન એટલે શું?
 3. ગુણાત્મક સંશોધન પદ્ધતિ સમજાવો.
 4. સંશોધન એક કળા કે વિજ્ઞાન - સમજાવો.
 5. સાહિત્ય સમીક્ષા એટલે શું?
 6. "બહુ નાની કે બહુ મોટી સંશોધન સમસ્યા ટાળવી જોઈએ" - સંશોધન સમસ્યા ની પસંદગી ના હેતુ થી સમજાવો.
- Q-2 (A) સંશોધન પ્રયોજન એટલે શું? શ્રેષ્ઠ સંશોધન પ્રયોજન ના લક્ષણો જણાવો. 14
- OR
- Q-2 (A)-I સંશોધન પ્રયોજન એટલે શું? સંશોધન પ્રયોજન ની જરૂરિયાત જણાવો. 7
- Q-2 (A)-II વિવિધ સંશોધન પ્રયોજનો વિસ્તાર થી સમજાવો. 7
- Q-2(B) નીચેના પ્રશ્નો ના ઉત્તર ટૂંક માં લખો. (છ માંથી કોઈ પણ ચાર) 4
1. આશ્રિત ચલ એટલે શું?
 2. સતત ચલ એટલે શું?
 3. સંશોધન પ્રયોજન માં કંટ્રોલ નો અર્થ સમજાવો.
 4. ચલો નો વચ્ચે ચુસ્ત સંબંધ (Cofounded Relationship) એટલે શું?
 5. ડાયઝોનોસ્ટિક સંશોધન પ્રયોજન સમજાવો.
 6. ધ્યાન જૂથ (Focus Group) સમજાવો.

Q-3 (A) માપન ના ધોરણો ની મહત્વ ની ટેકનિકો ની ચર્ચા કરો. 14

OR

Q-3 (A)-I સંશોધન માં માપન એટલે શું? નોમિનલ, ઓર્ડીનલ, ઈન્ટરવલ અને રેશિઓ ધોરણો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. 7

Q-3 (A)-II સંશોધન માં માપન ભૂલ એટલે શું? માપન માં ઉદભવતી ભૂલોના સ્ત્રોતો જણાવો. 7

Q-3(B) નીચેના પ્રશ્નો ના ઉત્તર ટૂંક માં લખો. (પાંચ માંથી કોઈ પણ ત્રણ) 3

1. મેપિંગ રુલ નો અર્થ સમજાવો.
2. માપન ની સમસ્યાઓ જણાવો.
3. માપન ની માન્યતા (Validity) સમજાવો.
4. એટીટ્યુડ ધોરણ સમજાવો.
5. માપન ની વિશ્વસનીયતા (reliability) સમજાવો.

Q-4 (A) સંશોધન અહેવાલ ના મહત્વની ચર્ચા કરો. સંશોધન અહેવાલ બનાવતી વખતે સંશોધક દ્વારા ધ્યાન માં રાખવાના મુદ્દાઓ જણાવો. 14

OR

Q-4 (A)-I સારા સંશોધન અહેવાલ ના લક્ષણો ની ચર્ચા કરો. 7

Q-4 (A)-II સંશોધન અહેવાલ લેખન ના વિવિધ તબક્કાઓ ની ચર્ચા કરો. 7

Q-4(B) નીચેના પ્રશ્નો ના ઉત્તર ટૂંક માં લખો. (પાંચ માંથી કોઈ પણ ત્રણ) 3

1. ટેકનિકલ અહેવાલ એટલે શું?
2. સંશોધન અહેવાલ માં કાર્યકારી સારાંશ (Executive Summary) એટલે શું?
3. મૌખિક પ્રસ્તુતિ (Oral Presentation) એટલે શું?
4. સંશોધન અહેવાલ માં ગ્રંથસૂચિ (Bibliography) એટલે શું?
5. અર્થઘટ એટલે શું?

18 AUG 2020

M. Com. Sem. 4

: નોંધ :

Sub code : 4506

૧. દરેક પ્રશ્નના [a] અથવા [a(i)] અને [a(ii)] ૪ લખવાના રહેશે.

૨. પ્રશ્ન : ૧[a] અથવા ૧[a(i)] અને ૧[a(ii)] તથા ૨[a] અથવા ૨[a(i)] અને ૨[a(ii)] ના 14 માર્ક્સ ના બદલે ૧૮ માર્ક્સ રહેશે.

૩. પ્રશ્ન : ૩[a] અથવા ૩[a(i)] અને ૩[a(ii)] તથા ૪[a] અથવા ૪[a(i)] અને ૪[a(ii)] ના 14 માર્ક્સ ના બદલે ૧૭ માર્ક્સ રહેશે.

૪. દરેક પ્રશ્નનો પ્રશ્ન નં ૧(b), પ્રશ્ન નં ૨(b), પ્રશ્ન નં ૩(b) તથા પ્રશ્ન નં ૪(b) (ટુંકા પ્રશ્નો) વિદ્યાર્થીએ લખવાના નથી.

- Q-1 (A)** Define Research and Research Methodology. Write note on research process. 14
- OR**
- Q-1 (A)-I** Explain various Methods of Research in brief. 7
- Q-1 (A)-II** What is Research Problem Statement? Explain the techniques involve in defining a Problem Statement. 7
- Q-1(B)** Write answers in short of the following questions: (Any four out of six) 4
1. "The selection of a problem must be preceded by a preliminary study" - Define.
 2. Define Applied Research.
 3. Explain Qualitative Research Method.
 4. Define Research is Art or Science.
 5. Explain meaning of Review of Literature.
 6. "Too narrow or too vague problems should be avoided" - define in terms of selection of research problem.
- Q-2 (A)** What is Research Design? Explain the features of a good Research Design. 14
- OR**
- Q-2 (A)-I** What is Research Design? Explain the needs of Research Design. 7
- Q-2 (A)-II** Explain the different Research Designs in brief. 7
- Q-2(B)** Write answers in short of the following questions: (Any four out of six) 4
1. Explain Dependent Variable.
 2. Explain Continuous Variable.
 3. Explain meaning of Control in terms of research design.
 4. Define Cofounded Relationship between variables.
 5. Explain Diagnostic Research Design.
 6. Explain Focus Group.
- Q-3 (A)** Write a detail note about important scaling techniques in Research. 14
- OR**
- Q-3 (A)-I** What is Measurement in Research? Explain Nominal, Ordinal, Interval and Ratio scale with example. 7
- Q-3 (A)-II** Explain meaning of Measurement error in Research and discuss sources of error in measurement. 7
- Q-3(B)** Write answers in short of the following questions: (Any Three out of Five) 3
1. What do you mean by Mapping Rule.

2. Explain Difficulty of Measurement.
3. Define Validity of Measurement.
4. Explain Attitude Scale.
5. Define Reliability of Measurement.

Q-4 (A) Explain importance of Research Report and Explain What type of precautions should be taken by a researcher at the time of preparing Research Report? **14**

OR

Q-4 (A)-I Describe the features of good research report. **7**

Q-4 (A)-II Explain steps of writing a good Research Report. **7**

Q-4(B) Write answers in short of the following questions: (Any Three out of Five) **3**

1. What do you mean by Technical Report.
2. Define Executive Summary in Research Report.
3. What do you mean by Oral Presentation.
4. Define Bibliography in Research Report.
5. What do you mean by Interpretation.